

Kettős jubileum

Az „Érted vagyok” folyóirat számai bő két évtizede **Tarnai Imre** számítógépén „állnak össze”. Tördelő-szerkesztőnk, Tarnai Imre júniusban kettős évfordulót ünnepel: 85 esztendő és gyémántmisés. Örökifjú paptestvérünket az 1999-ben lapunkban megjelent beszélgetés folytatásával köszöntjük, hagyományos interjú helyett azonban néhány „hívószó” köré csoportosítottuk gondolatait.

Munkaintenzitás és számítógép

Hál’ Istennek, tényleg úgy érzem, ma is hasznosan telnek a napjaim. Sok órát töltök a számítógépnél („együtt élünk”). Ez nem csekély lelkiismeret-furdalást okoz, de alapvető igényem, hogy ami kikerül a kezem alól, az „pofás” legyen: rendezett és esztétikus. Ez az oka annak, hogy olykor a feltétlenül szükségesnél több időt is szánok rá!

Nagyon élvezem, hogy a képernyőn megjelenő szöveg még lehet javítani, alakítani, csiszolni. Ami ott megjelenik, az még nem végleges. Nem hat azonnal, mint a kimondott szó. Egy-egy levélhez vissza-visszatérek, hogy lehetőleg tényleg azt az üzenetet közvetítse az olvasónak, amit én szándékozom. Sokkal könnyebben kommunikálok így, mint élőszóban, beszélgetésben. Ott nem lehet visszanyarodni már lezárt témákhoz, hiába jut valami jó gondolat megkésve az eszembe; törölni – semmissé tenni – meg aztán pláne nem lehet!

A számítógépet nem használom szórakozásra, és talán fölösleges dolgokra sem. A beérkező leveleket megválaszolom, és ha érdekesség akad a kezembe – jobban mondván: „kerül a képernyőmre” –, azt szívesen továbbítom mindazoknak, akiket érdekelhet. Szeretek továbbadni! Egy szép pps-t, valami szívmengető történetet, vagy hasznos információkat, netán jó viccet egyaránt.

Élet/kor

Nem szívesen fordítok időt saját magamra. A létfenntartás persze szükséges, de annál többet – minék?

Sajnos éjszakánként időnként rosszul alszom. Ilyenkor sajnálom az időt egyszerűen csak fekvéssel-forgolódással tölteni. Beállítom a rádiós órát, amely negyedórát szól, aztán elhallgat: ha elaludtam közben – akkor jó; ha viszont még ébren vagyok, akkor inkább felkelek: imádkozom-zsolozsmázom, vagy a géphez ülök.

Persze időnként már megtalál egy-egy betegség. Alapvetően jó immunrendszerrel rendelkezem: ritkán betegszem meg, és ha mégis, rendkívül hamar felgyógyulok. Tavaly két műtétet is volt, és – bár mindkét esetben pozitív volt a szövettani vizsgálat eredménye – az utókezeléseket követő utolsó vizsgálat végén azzal bocsátott el az orvosom, hogy „kinevezlek egészséges embernek”. Mit akarhatnék ennél többet 85 évesen?! Néha csodálkozom is: mennyi a beteg, hány osztálytársam nem él már... Elmegy mellettem a világ, én meg a régi világ tanújaként itt maradok. A kezelésre járást is egyszerűen feladatként fogom fel. Kezdetben bosszantott, hogy mennyi idő megy el vele, de aztán elfogadtam. A gyógyszereszedés automatizált rutin: nem sokat töprengek rajta, hiszen nem én értek hozzá, hanem az orvos.

Beszéd és beszélgetés, továbbadás és visszajelzés

Rendszeres továbbadási fórumom a szószék. A készülésem inkább a gyűjtögetés, az állandó figyelés. Már sok-sok éve nem írok meg előre beszédeket, hanem az adott pillanatban a szívemből-eszemből feltörő gondolataimat osztom meg a testvéreimmel. Meggyőződésem, hogy előre is csak azt tudnám leírni, ami bennem van, az meg bennem lesz az adott prédikációs pillanatban is, viszont a leírással aránytalanul sok időt vesztegetnék el: nekem erre sokkal több idő kéne, mint amennyit kevésbé gátlásos emberek töltenek ilyesmivel! (Egy kivételt tettem: néhány éve Nagyorosziból közvetítette a rádió a húsvéthétfői szentmisét: no, ekkor előre megírtam az egész beszédet. De azt mondták, nem lehetett észrevenni, hogy olvastam!) Előfordul néha, hogy „elbeszélek a fejek fölött”, de azért a visszajelzések zöme az, hogy így jó: eleven és közvetlen.

Szívesen mondok beszédeket, mert nekem segít, ha kevés az interakció: gátlásos vagyok, a közbeszólás, belekérdés megakaszt a gondolatmenetemben. Kisebb körök beszélgetéseibe sem mindig kapcsolódom be: ha nincs mondandóm, inkább hallgatók. Arra meg végképp nem vagyok hajlandó, hogy azt mondjam, amit a hallgatóim hallani akarnak, ha egyszer én nem úgy gondolom. Ellentmondani, vitatkozni nem szoktam – nem is lennék benne sikeres –, marad a csend.

Korábban is mondtam már, hogy nagyon szeretek mindent, ami szabályrendszer köré épül: legyen az matematika vagy számítógép, bridzs vagy liturgia. Ebben talán afféle „csodabogár” is vagyok, mert ma nem éppen a szabálykövetés a kor jellemző erénye! De úgy tűnik, az ilyen „csodabogarakra” is szükség van: például most felkértek, hogy a váci egyházmegye kántorképzőjében tanítsak liturgikát; az egyházmegyei körlevelekben állandó liturgiai rovatom van. Örülök, hogy ezzel is használni tudok!

A püspököm, Beer Miklós is rendszeresen kikéri a véleményemet; aztán vagy hallgat rá, vagy sem – az már az ő dolga.

Egyházmegyei körökben, kulturális programokkal összekötött zárandoklatokon és a Bokor-közösségben egyaránt jól érzem magam. Ma már inkább a felnőttek – akár az idősebbek – között, mert a gyerekekkel-fiatalokkal nehezebben találok hangot: túl sok év választ el bennünket. Ehhez a munkához viszont kaptam segítőt!

Már fiatalkori liturgikus bogarászásaim óta foglalkoztat a katekumenátus kérdése. Most, hogy az élő gyakorlatba is szeretnék visszahozni, meg kell állapítanom, hogy ez általában mégsem az, mint amit én szeretnék látni. Egrészt nem nagyon állapítható meg, hogy ki tekinthető katekumennek (mert a tendencia az, hogy nemcsak a keresztségre készülő felnőtteket kell annak tekinteni), másrészt a mai katekumenek „sterilek”: vallásosak, de nem az életre reflektálnak. 2000 évvel ezelőtt éles, jól látható határvonal volt a nem-keresztény tömegek és a megkeresztelt keve-

sek között: a keresztények csoportjai szigetként emelkedtek ki a nem-keresztények tengeréből. Ma a világ tele van megkeresztelt pogányokkal! Az kellene, hogy az igazi keresztények láthatóan kiemelkedjenek ebből a keresztvízzel meglocsolt pogány tengerből!

Világéletemben idegenkedtem a címetől, rangoktól. Ugyanakkor képmutató álszerénység lenne azt mondanom, hogy nem esik jól az elismerés. Így ért, hogy öregkoromra mégiscsak belefutottam abba, amitől idegenkedem. Azt még könnyű volt lenyelnem, hogy a községtől díszpolgári címet kaptam: gondolom, ez együtt jár azzal, hogy az ember évtizedekig szolgál egy helyen. Kicsit furcsában éreztem már magam, amikor közölték, hogy „Fraknói Vilmos-díjjal” akarnak kitüntetni. Nem tudom, kik intézik ezt: azt hiszem, a váci körlevelekben megjelenő sorozatomra figyelték fel, ez lehetett a háttérben. (De ennek legalább konkrét haszna is volt: a kitüntetéssel járó díjból sikerült megcsináltatnom az eddig nagyon félhomályos templomhajó mennyezetén a világítást.) Végül a legkellemtlenebbül az érintett, amikor a püspököm kérte, hogy fogadjam el a kanonoki kinevezést. Azzal érvelt, hogy azok közül, akik az esztergomi egyházmegyéből kerültek át a váciba, senki sincs még a káptalanban. Szerencsére sikerült feltűnés nélkül megúsznom a beiktatást: a faluban mindmáig nem tudnak róla.

Most és majd

Hogy mi vár még rám? Nem tudom. Várok valami jelre, feladatra. Mert ha még itt vagyok, akkor nyilván még szükség van rám. És ha szükség van rám, akkor szívesen maradok.

„*Si populo tuo adhuc sum necessarius, non recuso laborem*, ha népednek még szüksége van rám, nem utasítom vissza a munkát.” Hátha nem tudja mindenki: ez az idézet a haldokló Szent Mártontól származik, akinek könyörgött a környezet, hogy ne hagyja itt őket. Értelemszerűen benne van ebben a mondatban, amit Pál apostol így fogalmaz meg: „szeretnék elköltözni és Krisztussal lenni”. Nála is ez az alternatíva: „ha az életben maradás az eredményes munkát jelenti számomra”, akkor azt fogadom el.

Valahányszor találkozunk, mindig szívmelengető dolog emnyire egységes, azaz mindenhol, mindenkor, mindenkivel szemben ugyanazt az énjét képviselő emberrel találkozni, olyannal, akinek nincsenek csereberélhető arcai vagy szövegei, aki nem elvárásoknak akar megfelelni.

Imre, Imre bácsi! Még sokáig szeretnénk hallgatni. Ajándék vagy számunkra; életedet és szolgálatodat Veled együtt köszönjük Mennyei Atyánknak.

Schanda Beáta

Olvasók fóruma

Kedves Szerkesztők!

Köszönöm az „Érted vagyok” februári számát. Olvasásakor sok-sok gondolat ébredt bennem, most csak néhányat idézek föl.

Konfliktus: Megoldás kell rá, vagy benne maradni, megállni benne? A konfliktus ad lehetőséget a kétség megtapasztalására. *A kétség az egyetlen lehetőségünk a fejlődésre.* Ez az a helyzet, amikor nem értek, nem tudok, nem vagyok képes, és ezért változásra alkalmas vagyok. Ez a kiscsoportozás, a közösségi élet lényege is. Olyanokkal találkozni, akikkel nem értek egyet, akiket nem szeretek, akik között kétségeim támadnak – találkozni nyugodt körülmények között, amikor a csendben belém áramolhat az, ami növelni akarja az értésemet, fejleszti a képességeimet, hogy megszülethessen egy emberibb működés. Nem vita, nem magyarázatok, nem „rögeszmecsere”, hanem megállás (figyelem, türelem, jelenlét) a kétségben.

Azért kell ez a forma (a csoport), mert az életben akkora a sodrás, hogy nem lehet megállni benne.

Küzdeni kell érte, vele vagy ellene. Edzés kell – nyugodt körülmények közt. Nem megoldani, nem vizsgázni kell (Vincze József), hanem megállni a kétségben, kitenni magamat neki, hiszen az élet produkálja számomra, ha befogadom, ha szükségem van rá, ha érzem, hogy ez a legfőbb „táplálékom”, amiből a legnagyobb a hiány. Valaki folyamatosan kezeli, megoldja, megválaszolja, megmagyarázza, és így ellopja a táplálékot az elől, aki aztán éhen hal bennünk. Ez a kétség szüli aztán a jó imádságot is (P. Gábor Mózes), amikor nem tudom a megoldást, s hálát adva és dicsőítve „fel-adom”.

Igen. Lehetséges értelmezni, értelmezéseket ütköztetni, de mindez csak annak a maszkja, aki nem meri kitenni magát a kétségnek, aki meg akarja oldani azt, amit nem tud, de ezt nem meri bevallani önmagának. Nemde ez az az iga, amelyről Jézus, és aztán Péter és Jakab is beszél – a törvény, a szokás, a forma, a logika igája (Walbert Bühlmann)?

Nem beleesni persze a kétségbe, hanem benne maradni – nyitott szív-

vel, értelemmel, laza testtel. Igen, a Bibliával kapcsolatban újra és újra el kell bizonytalanodni, hogy az értés szép lassan bevilágíthasson. És akkor már „mindenki” Isten nevében fog beszélni – kinek másnak a nevében is beszélhetne, mint aki bevilágított az értelmébe? Legfeljebb állapotának megfelelő lesz az az ige, amely képes átszűrődni rajta, és azzal lesz „szennyezett”, ami benne még önnönmagától hangsúlyos (Martin Urban).

Körünkben mit tudnak megtapasztalni az emberek? – kérdezi Bernhard Spielberg a közösségépítés témájában. Nem a struktúraszervezők kezében van a megoldás, mondja, hanem a saját kezünkben (pillanatnyi állapotunkban, állva a kétségben). Nem a határozott magabiztosság a vonzó – bár kezdetben mindenképpen ez hat –, hanem a nyitottság, a saját helyzet és állapot őszinte, figyelmes, türelmes látása: a jelenlét. „Csak attól ments meg, keresők Barátja, hogy ne nézzek se előre, se hátra!” (Sík Sándor)

Szóval nagyszerű volt megint egy kicsit együtt gondolkodni, együtt érezni, együtt lenni a szerzőkkel. Köszönöm!

Farkas István
Budapest